هەندێک بیرەوەریی خۆم

ئەم کەسایەتییانەی بۆکانم چۆن دیون؟ (بەشی ٧)

١٧ و ١٨ عەبدوڵڵا و عەلی شەرەفکەندی

کاک عەبدوڵڵا شەرەفکەندی خزمایەتی لەگەڵ ماڵی مامۆستا هەژاردا هە بوو بەڵام برایان نەبوو. کاک عەبدوڵلای برای مامۆستا بەختەوەرانە ئێستا لە ژیاندایە بەڵام کاک عەبدوڵڵای جێگەی باسی ئێستای من، کۆچی دوایی کردووە.

خەڵکی سابڵاغ بوو و لە دەوروبەریساڵی ١٣٣٥ دا هاتبووە بۆکان، سەردەفتەری ئەسنادی ڕەسمی بوو. مرۆڤێکی کورتە باڵا و خوێندەوار و زانا و خاوەن بڕوای ئایینی بوو. زۆری کتێب خوێندبووەوە وئەدەبی کۆنی فارسی باش دەناسی. نەمزانیوە شاعیر بێت، بەڵام شیعر ناس بوو و بە دەنگێکی نزم و ونەرم و لەسەرخۆ شیعری دەخوێندەوە. لە بۆکان ڕێزی زۆری لێ دەگیرا.

لە سەرەتاکانی هاتنی بۆکانیدا، ڕەبەن بوو و ژوورێکی لە ماڵی 'کەرەی خاتوونە کورد' لە سەر تەقتەقە بەردەکانی لای ماڵی حاجی حوسەینی قوڕەیشی بەکرێ گرتبوو، ئێمەش ئەودەم ماڵەکەی خۆمان لە گەڕەکی ماڵی حەبیب زادە فرۆشتبوو و ماڵێکمان لە حاجی حوسەینی قوڕەیشی بەکرێ گرتبوو واتە ببووینە دراوسێ.

شەرەفکەندی لەگەڵ بابم وکاکم هەردوکیان دۆست بوو و هاتوچۆی دووکانەکەی دەکردن. لە ڕێگەی بابیشمەوە خوازبێنی دادە ئامینەی کچی نەمر مەلا هادی ئەفخەم زادەی کرد و لەبیرمە میوانداریی شاییەکەش هەر لە ماڵی ئێمە بەڕێوەچوو. دادەئامین خوشکەزای باوکم بوو و پوورە ڕابعەی پووری من و دایکی ئەو، پێشتر کۆچی دوایی کردبوو و مامۆستا مەلا هادی ژنێکی دیکەی هێنابوو.

شەرەفکەندی برایەکی هەبوو ناوی محەممەد و لە مەهاباد مامۆستای قوتابخانە بوو. نازانم ئەو بوو یا برایەکی دیکەی، کە کۆچی دوایی کردبوو و چەند منداڵی لەپاش بەجێ مابوو. دادەئامینەی خوێندەواری شیعرناسی عاقڵ و هێمن و لەسەرخۆ، هەموویانی لەماڵی خۆیاندا بەخێو کرد و پێی گەیاندن.

شەرەفکەندی و دادە ئامینە خۆشیان چەند منداڵیان هەبوون هەمووی عاقڵ و تێگەیشتوو و خوێندەوار. تەربیەتی ناوماڵیان ئایینی بوو لەبەر ئەوەی بنەچەکی هەردوکیان مەلا بوو. کوڕە گەورەکەیان ناوی عەلی بوو.

من کە دوا بەدوای زیندان لەسەر کاری مامۆستایی لابرابووم، دوای شۆڕش بە گوێرەی حوکمی دەوڵەتی بازرگان کە ئیجازەی بە هەموو زیندانییە سیاسییەکان دەدا بگەڕێنەوە سەر ئیش وکاریان، کاتێ لە سەرەتای بەهاری ١٣٥٨ دا گەڕامەوە سەر ئیش وکاری مامۆستاییەکەم و خۆم ڕاگواستەوە بۆکان،

لە دەبیرستانی شەهید کەماڵ ماوەی سێ مانگێک دەرسی مێژوو و ئەدەب و فەلسەفە و شتی ئەوتۆم دەگوتەوە. عەلی شەرەفکەندی یەک لە قوتابییەکان بوو. لێزانی و خوێندەوارییەکەی لە من زیاتر بوو، بڵیمەتێک بوو کەمتر قوتابخانەیەک قوتابی وا هەڵکەوتەی دەبێت و کەمتر دایکێک کوڕی وا دەبینێت.

شەڕی پاسداری خومەینی بە سەر کوردستاندا سەپا و ئاداری کارو بار بە سەر پاداریەوە نەما. قوتابخانە و نەخۆشخانە بەستران، مامۆستا و دوکتۆر و نرس لە سەر کار لابران؛ ئیعدام و زیندان و تەبعید و ماڵ وێرانی و ئابلۆوقە و هەرەسی ئابووریی بوو بە بەشی کورد لە شۆڕش. بەگشتی، ئەوە کرا کە ئەگەر نەوەی دوارۆژ وەک حیکایەتیش بۆی بگێڕیەوە واهەیە باوەڕ بەو هەموو جینایەتانە نەکات. داخرانی قوتابخانە و تاقە نەخۆشخانەی شار و ناوچەکە یەک لەو جینایەتانە بوو.

خەڵکی کوردستان مەجبوور بوون بە گەورەو بچووکەوە داکۆکی لەخۆیان بکەن. هەرکەس بەرەو ڕێکخراوەیەکی سیاسی چوو. عەلی شەرەفکەندی لەگەڵ موجاهیدینی خەلق کەوتبوو. موجاهیدین کە بنەمای فیکرییان ئایئنزای شیعەیە، لە ناوچەی ئێمەدا لایەنگریان نەبوو. خەڵکەکە بە شێوەی سوننەتی یا نەتەوەیی بوون یا چەپ، یا چەپی نەتەوەیی. عەلی لەژێر چ کارتێکەرییەکدا و لەڕێگەی کێوە بوو بە موجاهیدی خەلق، نازانم. گەرچی دڵنیام بنەمای فیکریی ئایینی خۆی و بنەماڵە، هەروەها وورددبینییەک کە لە سەر ئەو ئەساسە بێت، دەکرێ دەوریان لە مەسەلەکەدا بینیبێت.

هەرچۆنێک بێت، عەلی لەگەڵ موجاهیدینی خەلق کەوتبوو و زۆری پێ نەچوو هەواڵی جوانەمەرگ بوونی گەیشت و من زۆری پێ تێک چووم. وا بزانم هەر لە تەورێز گیرا و ئیعدام کرا یا لە شوێنێکی دیکە گیرا، بەڵام بیستمەوە پاسداری خومەینی لە تەورێز ئەو دەستە گوڵەیان ئیعدام کرد.

ماڵی کاک عەبدوڵڵای شەرەفکەندیش لەو حەیس و بەیسەدا لە بۆکان ڕۆیشت و لە تەورێز گیرسایەوە. جارێک لەگەڵ دایکم و کاکمدا چووین بۆ سەرەخۆشی لە دادە ئامینە لە تەورێز. ئەو هەژارانە لە ترسی چەتەی پاسدار نەیاتوانیبوو سەرەخۆشیش بۆ عەزیزەکەیان دابنێن. جا بزانە ئەو خەڵکە هەژارەی ئێمە لە چ بارودۆخێکدا ژیاون و دەژین. چەند ساڵێک دوای عەلی، خودی کاک عەبدوڵڵاش کۆچی دوایی کرد.

یادی هەردوکیان بەخێر!